

toči. Po tem se vino zdatno zboljša; je mehkejše, ugodnejše in se sploh bolj prikupi. Razan tega je mnogo čistejše in lepše barve, prijetnejšega duha in pokusa. Pri tretjem pretakanju sicer ni veliko droži v vsakem sodu, le en polič ali k večjemu en pint z gostim vinom vred; pa vendar se je vino po pretakanju močno predruščilo, prezračilo in bolj stanovitno postalo. Četrto pretakanje nam je celó malo gostega vina dalo, a vendar je prekoristno, ker se slednja trohica gostega vina odstrani in vino zopet zgane; če bi se kakošna napaka na njem še vidila ali pokusila, je peto pretakanje najuspešnejša pomoč. (Konec sledi.)

Dopisi.

Maribor, 19. maja. (Za gg. učitelje.) Štarski dež. odbor je dovolil 3000 gld. za učitelje, kateri mislijo na dunajsko razstavo iti. Prosilci za to podporo se morajo obrniti do dež. šolskega sveta, kateri stavi dež. odboru dotične predloge. — Oziralo se bode le na one prosilce, od katerih je pričakovati, da jim zamore ogled razstave resnično koristiti, to je: vednosti v gospodarskih in obrtnjskih rečeh pomnožiti. Treba toraj v prošnjah posebno teh vednosti omeniti. Tudi z strani svote stavlja dež. šol. svet svoje predloge, in toraj imajo najzdatniše podpore oni pričakovati, kateri dokažejo, da so zares podpore potrebni, kar poklicanim ne bo težko.

Ume se samó ob sebi, da gg. učiteljem te podpore ne zavidamo, marveč mislimo, da imajo do nje toliko več pravice, ker tudi drugi ljudje, kateri za izobraženje ljudstva veliko menj storijo kakor učitelji, ob deželnih stroških na Dunaj pojdejo. — Ali gledé na splošno stisko, v kateri so ljudje, ki davke plačujejo, bi vendar želeli bilo deželnemu odboru večje varčnosti, posebno gledé na to, da je korist dunajske razstave za občini blagor prav dvomljiva.

Iz mariborske okolice, 17. maja. (Poslanec Herman. — Ptujski nemškutarji in Slovenci — žabe.) „Slov. Gosp.“ je prinesel v štev. 20 od 15. majnika jako veselo novico, da so rodoljubi ptujskega volilnega okraja za kandidata pri volitvi v državni zbor g. Hermana postavili, ki se je vsikdar za vero, blagor in pravice Slovencev potegoval. Slovenski kmet pač ne najde boljšega kandidata, kakor je gosp. Herman, naj bi ga iskal od solnčnega izhoda do zahoda. Zdaj ko sem to malo o gosp. Hermanu omenil, ki je vselej Slovence pristréno ljubil, ne smem pozabiti na ptujске nemškutarje, ki bi radi Slovence v žlici vode utopili. Več časnikov je že poročalo, da hočejo tudi nemškutarji v Ptuj kmetskim občinam kandidata — se ve da nemškutarskega — vrvati in sicer sta med drugimi gospodi za ta posel odmenjena gosp. župan Strafela in notar Rodošek, ktera sta vsem Sloven-

cem znana, ki „Gospodarja“ čitajo. Da nemškutarji povsod Slovincem skušajo svojih ljudi za poslance vsiliti, temu se ni čuditi; ali čuditi se je, kako zamore gosp. Strafela s kakim poslancem za državni zbor pred slovenskega kmeta stopiti, ko se vendar za njegove pravice ravno toliko briga, kakor mi za lanski sneg. V dokaz temu priobčim nekaj, kar si naj kmetski volilni možje zlasti v šentlenartskem in ljutomerskem okraju prav dobro zapomnijo, kajti bo nje letos gosp. doktor prvokrat opetnajstiči skušal. Lansko leto je šel g. dr. Strafela o Janževem ravno o večni luči z veljavno osebo čez monsberški Čapelnik. Govorilo se je o tem, da se slovenski kmetje in gospodje po časnikih pritožujejo, svoje pravice tirjajo in tiste grajajo, ki njim krivico delajo. Razkačen doktor pa pravi na to: „Kedar Slovenci kake pravice po časnikih ali kako drugače tirjajo, in kedar druge grajajo, češ, da njim pravice kratijo, takrat žabe regljajo“. Ker smo tedaj mi Slovenci v Vaših očeh, g. doktor, „žabe“, pojdite tudi s svojim nemškutarskim kandidatom, naj bo že Čipel ali Čapel, žabam gost, kakor ste že večkrat z Rodošekom šli! Kteri kmet v rogačkem, ptujskem, šentlenartskem in ljutomerskem okraju nima plev v glavi, ampak pamet, tudi Vas in Vaše nemškutarsko-liberalne stranke poslušal ne bo! — Še bolj, kakor Strafeli, se moramo čuditi gosp. Rodošku. V ptujskem okraju že vrabeljni čivkajo, da se je ta gospod 12. grudna leta 1870 („Sl. Gosp.“ 1870 št. 51) v seji okrajnega zastopa pismeno vsemu političnemu življenju odpovedal; kako se zamore tedaj letos za politiko in poslance brigati? Pisatelj meni, če ima kateri c. k. notar tako kratek spomin, da v letu 1873 ne vé, kar je na koncu leta 1870 na „protokol“ dal, tisti je gotovo tudi za poslanstvo, politiko in druge enake reči ravno tako sposoben, kakor zajec za — boben.

V Ljutomeru, 17. maja. (Nemčurjev jeza in hujskanje.) Moj zadnji dopis moral je hudo zadeti, ker se dotične osebe nad njim zlo hudujejo; tako je zopet potrjeno, da resnica oči kolje. Ako danes zopet resnico razkrijem, mislim, da sem dolžan to storiti na korist tistim, ki so od nasprotne strani po lažeh oslepljeni.

Ni je laži, pa tudi ne psovke, ki je ne bi že g. Rožič stareji meni, ali pa kteremu drugemu izmed narodnjakov pod noge vrgel bil. Nečem vendar v isteji meri povračati; ker se mi nečastno dozdeva, druge z blatom ometavati, vendar vse zamolčati, posebno zdaj, ko morajo tudi moji sovolileci vedeti, komur da svoje zaupanje dajo, bila bi nemarnost in pregreha storjena nad sveto našo stvarjo, za katero se s prepričanjem trudimo in poganjamo, in ktereji do zmage pripomoči, svoje sile napenjamo.

Da g. Rožič stareji na vse kriplje dela, da bi njegov sin g. dr. Rožič okrajni načelnik postal,

to sem že v 19. listu „Gospodarja“ povedal; zdaj bo pa potrebno, da tudi neko dogodbico iz življenja in obnašanja našega mogočega prihodnjega okr. načelnika povem, kako da je on proti nam Slovincem posebno ljubeznjiv in kako nas čišla in rad ima; to utegne oči odpreti tistim, ki vse preveč sladkim besedam naših obrekovalcev verujejo*). Ni še dolgo tega, kar je kmet po imenu Pučko prišel h g. dr. Rožiču kot zdravniku svēta in pomoči prosit. Kaj pa stori zdravnik? Bolehnemu sloven. kmetu vrata pokaže in reče, da on — namreč Rožič — nije za Slovence zdravnik; naj ide torej bolnik h gospodu dr. Farkašu ali pa g. Herecogu, ki mu bosta pomagala.

Iz tega se toraj, dragi rojaki učimo, kako da nas ti gospodje radi imajo, ker smo Slovinci! Že naše ime, naša beseda in naše prepričanje jim ni po volji, naš jezik čitijo in zaničujejo ter nas le fistokrat poznajo, kadar nas ravno trebajo. Nadalje se spominjam, kako da je pred nekterimi leti, ko so tudi volitve v okrajni zastop bile, neki nemškutar javno izrekel: „Wer wird denn mit diesen Bauern-Eseln regieren können?“ Kako bi po tem takem zdaj za nas bilo, ako bi toti ljudje ki so nam vedno sovražni, nad nami prevago dobili ter nad nami gospodovali! Preudarimo dobro, dokler ni prepozno! V. Mohorič.

V Ptujih. (Izlet narodnih učiteljev.) — Slov. učitelji štajarski so imeli v Ptujih 15. t. m. majevi izlet. Ptujski komitē za veselico pa je v svoji višji modrosti bil odločil, naj se izpusti slovenski govor. Gosp. Glazar, profesor v Ptujih, ki je mislil govoriti, je bil s tem res razžaljen, da se ni nič prikazal ta dan pri veselici. Namesto slovenskega govora, ki je bil v programu, pa spregovori na kolodvoru v pričo mnogozbranega občinstva govornikov kolega, tudi iz ptujске realne gimnazije, in razodene sramotno postopanje nemškutarjev proti skoro zgolj slovenskim učiteljem. Gosp. Lapajne, vodja ljutomerske šole, pa breztaktnost komiteta tudi v kazini kot razžaljenje v slovenščini graja. Z dolgim govorom je tudi g. Pernišek, podučitelj v Ljutomeru, narodnim učiteljem in drugim historično dokazal, da so bile špartanske ženske in Rimljanke bolj značajne gledē narodnosti, nego so sedaj mnogi učitelji in drugi, ki so omikani možaki, ki se pa bojē v pričo želodarjev govoriti v presladkem maternem slovenskem jeziku! Rekel je, da naj slovenski narodni učitelj vselej in povsod govori slovensko, da potem stariši, ki so učitelju desna roka, učitelja tudi ljubijo, ne le štovajo, sicer se ne more hvaliti s svobodo in ne more do pravega napredka, kar pa „afterpedagogi“ za igračo smatrajo. Slovensko je govoril tudi gosp. Meglič, učitelj v Ljutomeru, in še neki drugi učitelji. Gosp. Pernišek je vrle mariborske gg. pripravnike z napitnico navduševal za narodno

poštenje. — S kratka: nemčurji so računili brez gostilničarja in v ptujске kazini se še nikoli ni s tako srčnostjo govorilo slovensko sploh, kakor 15. maja 1873, zarad česar se pa vendar ni podrla kazina in tudi nemčurjem spanja ni vzelo.

Iz Polenšaka. 16. maja. (Volitev v ptujski okr. zastop.) 14. dne maja volile so kmečke občine v okr. zastop, a Slovinci smo v manjšini ostali! Krivo je tega liberalno posilstvo, pa tudi in to največ kakor vselej: omahljivost in švedravost slov. volilcev! — Sivostari bradasti g. Pogačnik je s svojimi tovarši vizitiral volilecem lističe, popisane z imeni iz „Slov. Gospodarja“ posnetimi, jih razčesaval in njim druge, z nemčurskimi imeni napolnjene, v roke tiščal.

Prigovor pravi: „Zmaga je draga;“ tukaj se pa prigovor ni uresničil, kajti so k zmagi pripomogli le nekteri „krčgelni“ piva, ki so se v Schmid-ovi gostilnici gornjim Poljancem plačevali, pa so jih imeli na svoji strani — ove Poljančke! Se ve da niso vsi gornji Poljanci taki, da bi svoje pravice za poliček piva prodavali, marveč je med njimi vrlih narodnjakov, kateri se ne dajo s pivom podkupiti, ter stojijo za narodnost in vero, kakti trda skala, ki se ne omaja.

Poljančki in Haložani, kateri so se podkupiti dali s pivom, so se najbrže zamere svojega krušnega očeta, g. Leskovškega, bali, da jim ne bi več vsakdanjega kruha deliti hotel, če njega ne volijo. Toda krušni oča L. dobro ve, komu da kruh deli, onim namreč ne, ki nimajo trsja, kateri si tedaj morajo indot kruha iskati. — Slišal sem Haložane in Poljančke praviti, da bodo brž steze boljše, ako se Leskovšek voli. Seme! Mislite li, da boče okr. zastop sam motiko na rame vzel in cest nadelovat šel? Kakor moramo občinske ceste sami nadelovati, če hočemo dobre imeti, tako so tudi okrajne ceste boljše bile, dokler smo jih sami posipavali, nego so zdaj, ko moramo posipavanje plačevati v okr. denarnico. Vprašam vas, ali ne bi boljše bilo, da ceste sopet sami posipavamo in dotične okr. naloge odpravimo za ceste, ki so pa kljubu temu če dalje slabeje. —

Druge sem slišal kvasiti, da, če volijo duhovnika, boče zopet robota in desetina!! Na to res druga odvrnoti ne morem kakor to, da je tisti, ki to veruje, še bolj neumen kakor on, ki to pravi. Desetine in robote smo se kmetje odkupili z denarjem za vselej; in kdor vas s takimi bedastimi kvantami plaši, laže ter odvrča s tem dobrega, narodnega zastopnika, in vam vriva nasprotnika, ki nema srca za vas, nego vas le skubi. Ne verujte vendar svojim nasprotnikom, ki so od zunaj po ovčje oblečeni, znotraj so pa grabljivi volkovi! —

Vam pa predragi bratje volilci, ki se niste dali preslepiti, marveč ste za narodne pošteenjake glasovali, izrekam stoterno hvalo v imenu vseh poštenih rojakov, ki so nas kot volilne možē na vo-

*) Žalibog Slovencev stari podedovani greh. Vredn.

litev poslali ter smo po svoji najboljši vesti glasovali. — Omahljivei si pa zapomnite za drugo pot, da lističev, ki se vam od poštenih naroduja-kov sestavijo, nikomur ne kažete, marveč jih imate v arzetu, dokler jih na volilnem mestu ne oddate. Sramota je, če se možak volilec nemčurju strahovati da ter mu z lističem vred svoje poštenje in blagor svojih rojakov izda! —

Vam pa, sivostarobradi g. Pogačnik, kakor drugim nastavljenim nemškutarskim hujskarjem, bodemo drugo pot drugače pokazali, da vas ne bo več srbelo med volilce se vtikati in jim lističe če-sati. Podkadili vam bomo, da boste tople pête od volilcev odmeknoli. Volilec J. V. kmet.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Začnimo z domačo, slovensko zmedeno politiko, kakor smo jo v prvem članku obširno popisali. V malo besedah pritrjuje nam „Vtld.“, ko piše 19. maja. „Kar je glasilo mladoslovencev („Narod“) dozdej počenjalo, se ne more drugače kakor nesramnost imenovati; kar pa dela v najnovejšem času, je — naravno rečeno — prismuknjenost. V največo radost ustavakom se namreč „Narod“ upira temu, da bi se grof Hohenwart za kandidata postavil. Kakor se kaže, ne daje slava Pikertov in Knolov (mladonemških ustavakov na Českem) mladoslovenskim zvijačnikom (rabulistom) več spati.“ „Narod“ je namreč z visocega sodnjega stola sodbo izrekel, da Hohenwarta ne postaviti za kandidata, češ, da je Nemeč, da kot minister nekterih nemškutarskih okr. glavarjev ni pognal, in deputaciji štaj. slov. poslancev ni zagotovil, da bo precej „Slovenijo“ napravil. — Sodba „Vtld-a“, enega najveljavnejših feder. listov, je sicer ostra, pa žalibog le preveč opravičena. „Narod“ nam spodkopava v očeh vseh prebrisanih in poštenih avstrijskih domoljubov vse spoštovanje, kajti če svet po izjavah tega lista slovensko politiko sodi, ne more drugače kakor nas za prismuknjence imeti. — V očigled velikih nevarnosti, ktere napačna politika v odločilnih časih dela, povzdignemo denes svoj glas in prosimo vse rodoljube, kterim je uboga domovina mila in draga, vstopiti se pod prapor državnopravne stranke in v njenem smislu delati!

O ustavljeni pogodbi narodne banke, da ji ni treba, če nad 200 milijonov bankovcev novih izdaje, založiti si gotovine v enakej vrednosti, o tej vladni naredbi v obče vsi neodvisni listi avstrijski in vnenji hudo sodijo. Drugače ne more biti. Vsled izdavanja novih bankovcev bode aži-jo poskočil, s tem pa, kakor piše strokovni list „Tresor“, poskoči tudi cena vseh reči, kar bo čutiti moralo 35 milijonov ljudi, kterih je najmanjši del na borzi igral. — Kakor se čuje, odstopiti hoče upravnik alj guvernér narodne banke,

namreč vitez žl. Pipic, kar kaže, da nič prav ne gre. Propalo je več drugih bank in samomorov iz obupanja ni konca.

Kakor pozvedamo iz Središča, berači nemški poslanec Reuter iz Maribora glasove po slovenskih krajinah. Tudi v Središču je telegrafično sklical shod tržanov v krčmo, da jim s svojimi frazami glave zmeša. Reuter spada k „stari-“ in agituje v vladnem smislu.

Ogerski državni zbor je sprejel prekoristni predlog, da državni poslanci ne smejo biti opravični svetovalci pri ogr. eskomptni banki, katera se snuje. Ko bi pri nas taka postava prišla, bi menda le malo poslancev v drž. zboru ostalo.

V Gorici se je ustanovilo 15. t. m. konservativno pol. društvo ter je — kakor piše „Glas“, v prvem zboru že nazočih bilo blizo 130 odličnih društvenikov. Za predsednika izvoljen je skoro enoglasno g. dr. Tonkli. Odboru se je naročilo dir. volitve na Goriškem v roko vzeti in prihodnjemu obč. zboru navete predlagati.

Na Českem so imeli ustavaki v Toplicah shod zastran dir. volitev. Sprli so se „stari“ in „mladi“, pa to so le osobnosti, v bitstvu so vsi ustavaki složni: gospodstvo si ohraniti, ktero jim je volilna postava, kar je bilo mogoče pripravila. — Za Prago je srečno najden župan, Mladočeh Huleš, ki je vendar potrjen, ker ne spada k državnopravni stranki česki, kakor pravi „N. f. Pr.“

Vnenje države. Na Francoskem pridobili so skrajni levičniki alj radikaleci pri dopolnilnih volitvah v drž. zbor nekoliko tovarišev več; vsled tega se je tudi ministerstvo premenilo ter so vstopili možje od levece. Pričakuje se budih bojov med desnico in levico, republikanci pa silijo na to, da se ljudovlada stalno uravna.

Angleški list „Daily Telegraph“ prinaša brzojavni glas, da so Rusi mesto Khivo zmagali, ondašnjega vladarja ujeli (?), sami pa malo trpeli.

Na Spanjskem so volitve v drž. zbor — po vladnem smislu — dovršene in 1. junija se zbere narodna skupščina, če — Karliski poprej v Matrid ne pridejo in vse izdajalske pritikle ne razženejo. Po lepi zmagi pri Estelli 6. t. m. se urno pomikajo naprej, vladna armada pa — umika. —

Na Italijanskem je vlada v držav. zboru to dosegla, da se sicer redovniški generali ne odpravijo, hiše pa zgubijo, namesto kterih jim vlada na leto 400.000 frankov za preužitek da.

Razne stvari.

(Vranski novi okrajni zastop) je naroden in po večini konservativen, to veselo novico zamoremo denes poročati. Najslavnejše obnašale so se k mečke in tržki občine. V zastop, obstoječ iz 24 odbornikov, so voljeni gg.: A. iz velikega posestva: Fr. Šentak, vitez Götman, grajščak Saneški, baron Wittenbach, grof Wurmerand posest. Novega kloštra,